

CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVII DIN MEDIUL RURAL
„UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ”
Etapa județeană - 9 mai 2026
Clasa a V-a

- **Timp de lucru: 2 ore**
- **Toate subiectele sunt obligatorii. Toate subiectele vor fi redactate pe foaia de concurs.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Punctaj maxim: 100 de puncte**

Partea I (20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

Vântul a început să bată abia când soarele era sus pe cer. Până atunci apucasem să merg destul de mult, oprindu-mă doar când trebuia să scot apa din canoa. De când a început să bată vântul, am înaintat destul de încet și a trebuit să mă opresc mai des din cauza apei care intra pe deasupra marginilor bărcii, dar crăpătura nu s-a lărgit mai mult.

Atunci mi s-a arătat pentru prima oară norocul. A doua oară s-a întâmplat atunci când a apărut o ceată de delfini. Au venit înotând dinspre apus, dar când au văzut canoa, s-au întors, dând un ocol larg și m-au urmat. Înotau încet și atât de aproape încât le-am putut vedea ochii, care erau mari și de culoarea oceanului. Apoi au înotat în fața canoei, trecând înainte și înapoi, scufundându-se și ieșind din apă, ca și cum ar fi ținut o bucată de pânză cu boturile lor lătărețe.

Delfinii sunt animale care aduc noroc. Eram fericită să îi văd înotând împrejurul canoei și uitam de orice durere doar privind-i. Eram singură înainte ca ei să apară, dar acum simțeam că am niște prieteni alături de mine și nu mă mai simțeam așa.

Delfinii albaștri m-au părăsit la puțină vreme după lăsarea serii. Au plecat la fel de repede cum veniseră, dispărând înspre apus, dar i-am mai putut zări multă vreme în strălucirea ultimelor raze ale soarelui. După căderea nopții, încă i-am mai putut vedea în gândurile mele și asta a fost motivul pentru care am continuat să vâslesc atunci când îmi doream să mă întind și să adorm.

Mai mult decât orice, delfinii au fost cei care m-au ajutat să ajung înapoi acasă.

Odată cu noaptea, s-a lăsat și ceața, dar, din când în când, puteam zări steaua care se află departe, spre apus, steaua cea roșie numită Magat, una dintre cele care alcătuiesc forma aceea asemănătoare cu un rac, cunoscută chiar sub acest nume.

Am ajuns la insulă înainte ca soarele să se ridice sus pe cer, la limba de nisip și la valurile care m-au purtat până la țărm. Aveam picioarele înțepenite de la atâta stat în genunchi și, când canoa a atins nisipul, am căzut încercând să mă ridic și să ies din ea. M-am târât prin apa puțin adâncă și apoi până la plajă. Aici am zăcut multă vreme, îmbrățișând fericită nisipul.

(Scott O`Dell, *Insula delfinilor albaștri*)

1. Formulează, într-un enunț, ideea principală a celui de-al doilea paragraf. **4 puncte**
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află informația corectă, conform textului de mai sus. **4 puncte**
  - a. Delfinii însoțesc copilul de-a lungul întregii nopți.
  - b. Fetița nu este singură în canoa.
  - c. Înaintarea canoei este încetinită de faptul că vântul începe să bată.
  - d. Delfinii sunt ființe care poartă ghinion.
3. Rescrie, pe foaia de concurs, următoarele enunțuri în ordinea apariției acestora în text. **4 puncte**
  - a. Fericită pentru că a reușit să se întoarcă acasă, fetița se întinde pe plajă.
  - b. Fetița oprește canoa pentru a scoate apă din aceasta.
  - c. Delfinii o ajută pe fetiță să se înapoieze pe insulă.
  - d. Pe neașteptate, un grup de delfini apare lângă canoa fetiței.

4. Descrie, în 30-35 de cuvinte, delfinii albaștri, așa cum reiese din text. **4 puncte**
5. Explică, în 30-50 de cuvinte, motivul pentru care fetița afirmă că este fericită, valorificând informații din textul-suport. **4 puncte**

Partea a II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

Delfinii sunt mamifere cetacee înrudite cu balenele și marsuinii. Există în jur de 41 de specii de delfini. Aceștia variază ca dimensiune de la 1,7 m lungime și 50 de kg (delfinii Maui), ajungând până la 9,5 m și 10 tone (orca sau balena ucigașă). Trăiesc preponderent în mări și oceane, dar pot fi întâlniți și în râuri și se hrănesc cu calamari și cu pești mici.

Creierul delfinilor este mare și foarte complex. Fiind diferit ca structură de cel al majorității mamiferelor terestre, pot înțelege până la 60 de cuvinte, care pot forma 2.000 de propoziții. Arată, de asemenea, semne de conștiință de sine, putând să se recunoască în oglindă sau să se distingă după cicatrici sau pete. Au capacitatea de a învăța trucuri complicate, de a îndeplini sarcini complexe și de a imita comportamentul altor delfini și al oamenilor. Au emoții complexe, simțind bucurie, tristețe, furie sau frică, putând chiar să râdă sau să plângă.

Au cele mai capabile memorii din regnul animal. Pot recunoaște alți delfini după sunetele pe care le emit, chiar și după 20 de ani.

Delfinii folosesc ecolocația pentru a detecta prada și obstacolele din mediul lor. Acest lucru înseamnă că emit sunete de înaltă frecvență care ricoșează de obiecte sau obstacole și revin sub formă de ecou (ultrasunete). Obiectul este, astfel, localizat cu mare precizie, cu ajutorul ecoului și timpului scurs între emisia și recepția sunetului, fiindu-le transmise informații despre locația, dimensiunea și forma acestuia.

Pentru că sunt ființe conștiente, capabile să înțeleagă ce se întâmplă în jurul lor, nu dorm niciodată complet. Mereu au un ochi deschis, dorm cu o emisferă a creierului, apoi cu cealaltă, pentru a putea respira și apăra de eventualele primejdii și de prădători.

Sunt ființe sociabile, trăiesc în grupuri, vânează și se joacă împreună. Stabilesc relații complexe și ierarhice, își ajută colegii aflați în dificultate și își apără teritoriul.

[\(https://desprelume.ro/curiozitati-despre-delfini/\)](https://desprelume.ro/curiozitati-despre-delfini/)

1. Notează, pe foaia de examen, numele a două animale marine înrudite cu delfinii. **4 puncte**
2. Precizează două activități pe care le pot face delfinii. **4 puncte**
3. Explică semnificația termenului de *ecolocație*, ilustrându-l cu exemple relevante identificate în textul dat. **4 puncte**
4. Precizează o trăsătură a delfinilor pe care o întâlnim și la oameni și explică modul în care se manifestă. **4 puncte**
5. Menționează o trăsătură specifică textului nonliterar, existentă în textul dat, pe care o exemplifici cu o secvență din text. **4 puncte**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Precizează un element de conținut comun celor două texte, ilustrându-l cu câte un exemplu din fiecare text. **5 puncte**
2. Indică o deosebire dintre cele două texte și ilustrează-o, valorificând textele date. **5 puncte**
3. Transcrie, din textul 1, secvența în care este descris un corp ceresc. **5 puncte**
4. Menționează care sunt motivele pentru care delfinii nu dorm niciodată profund. **5 puncte**
5. Realizează un dialog, de 8-10 replici, în care să prezinți discuția dintre fetița din primul text și o prietenă/ un prieten despre întâlnirea ei neașteptată cu delfinii. **15 puncte**
6. Redactează un text narativ de 100-150 de cuvinte, în care să prezinți un final diferit al textului **15 puncte**